

Till regionfullmäktige

Isabel Enström, m.fl.

MINSKA KONFLIKTYTOR GENOM BÄTTRE PLANERING AV MARKANVÄNDNING

På Gotland har kalk- och sandstensbrytning pågått sedan länge. I takt med en allt högre automatisering har storleken på brotten ökat markant och utvinningens effekter på omgivningen har blivit allt större. Storskalig stenindustri är därmed förenat med stora krav på att hantera konfliktytor med övriga samhällsintressen vad gäller till exempel tillgång till vatten eller natur- och kulturvärden.

För drygt 10 år sedan färdigställde Länsstyrelsen tillsammans med Naturvårdsverket, Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) och dåvarande Gotlands kommun ”Kunskapsunderlag angående planer för framtida markanvändning på norra Gotland”. Underlaget togs fram för att få igång en diskussion om den framtida användningen av marken på norra Gotland. Arbetet avslutades innan några slutsatser drogs ur materialet. I slutet av rapporten rubriceras ”kunskaper som inte kom med i rapporten” samt ”några frågor i det fortsatta arbetet”.

Behovet av ett gediget kunskapsunderlag och därtill kopplade slutsatser om hur vi på bästa sätt kan nyttja markområden på norra Gotland har inte blivit mindre aktuellt med åren. Tvärtom, så har nyligen ett av de på ön verksamma företagen signalerat för ett kommande kalkbrytningsprojekt i Buttle som inte ligger på norra Gotland. Ett behov av kunskapsunderlag för hur markanvändning bäst kan planeras utifrån samhällets olika behov finns därför för hela Gotland.

Resultaten i det framtagna kunskapsunderlaget visade att frågor rörande vatten och vattenförsörjning är mycket viktiga för befolkningen. För Region Gotlands del är vattenförsörjningen ett av de absolut viktigaste intresseområdena att bevaka. Det nu utpekade området i Buttle sammanfaller med det, enligt SMHI, område på Gotland som har högst effektiv nederbörd. SGU har också genom markradarkartläggning av grundvatten identifierat grundvattenmagasin med en väsentlig uttagsmöjlighet i området.

Markanvändningsplanering kan inte anvisa ”säkra” platser och det går inte heller att föregå en rättslig prövning av eventuella tillståndsansökningar. En planering skulle dock kunna visa på de mest konfliktfyllda lokaliseringarna, som då kan undvikas, samt ange vilka områden som kan vara mer lämpade att inrikta sig på.

Hittillsvarande erfarenheter med konflikter kring processerna med tillstånd för kalkbrytning är olyckliga och sargande för det gotländska samhället. Oavsett i vilken utsträckning man är beredd att ha överseende med negativ påverkan på närområdet för att möjliggöra stenbrytning, så har alla att tjäna på att minimera konfliktytorna kring lokalisering samt att markanvändningen sker så optimalt som möjligt.

Vi vill därför att arbetet med planeringen av markanvändningen på Gotland återupptas. Inledningsvis bör projektets fokus läggas på att undersöka möjligheterna om det finns marker lämpliga för storskalig kalkstensbrytning.

Vi yrkar att:

Region Gotland tar initiativ till att tillsammans med SGU, Länsstyrelsen och Naturvårdsverket och eventuellt Havs- och vattenmyndigheten återuppta arbetet med att få fram en plan för framtida markanvändning på Gotland i syfte att minska konfliktytorna i samband med planer på att öppna nya kalkbrott.

Isabel Enström (MP)

Stefaan De Maecker (MP)

Daniel Heilborn (MP)

Cecilia Nygren (MP)

Robert Hall (MP)

Lena Stenström (MP)

Karl-Allan Nordblom (MP)

Lisbeth Bokelund (MP)